UUTISET

Kiinteä 85 prosentin lainakatto pysäyttäisi asuntomarkkinat tässä taloustilanteessa Suomessa. **TUTKIMUSJOHTAJA MARKUS LAHTINEN, PELLERVON TALOUSTUTKIMUS**

Veronmaksajat: Suomella on varaa olla kiristämättä veroja

Veronmaksajien keskusliiton mukaan ostovoiman lasku voidaan pysäyttää, vaikka palkankorotukset jäisivät maltillisiksi. Tänä vuonna ostovoima laskee puoli prosenttia.

Hallitus ei saa kiristää ansiotulojen verotusta ensi vuonna, Veronmaksajien keskusliitto vaatii. Toimitusjohtaja **Teemu Lehtisen** mukaan Suomella on varaa olla kiristämättä veroja.

”Meillä on uusi taantuma käsillä. Nyt ei tarvita hätäisiä, liioiteltuja ratkaisuja”, Lehtinen sanoi keskiviikkona Helsingissä.

Hän pelkää, että lyhyen aikavälin finanssipolitiikan kiristäminen kääntää taantuman lamaksi. Kotimaisesta kulutuskysynnästä on liiton mukaan kannettava nyt erityistä huolta, kun viennin vetoon ei voi turvautua.

Tuloverotus on esillä helmikuussa vaalikauden puolivälitarkastelussa ja maaliskuussa kehysriihessä.

400 miljoonan veronkiristykset pois

Vuodenvaihteessa kiristyneiden verojen nähdään uhkaavan yksityistä kulutusta.

Hallitus päätti viime kevään kehysriihessä jäädyttää tuloverotukseen tehtävät taulukkotarkistukset vuosina 2013 ja 2014.

Veronmaksajien mukaan päätös tulisi ensi vuoden osalta perua tai ainakin siirtää vuodelle 2015. Samoin liitto vaatii, että valtion pitäisi kompensoida yli puolet sosiaalivakuutusmaksujen korotusten verotusta kiristävästä vaikutuksesta.

Veronmaksajien mukaan hallituksen olisi päätettävä 2014 vähintään noin 400 miljoonan euron veronkiristysten purkamisesta. Ensi vuonna ansiotulojen verotusta uhkaa liiton mukaan 550 miljoonan euron kiristyminen.

Arvonlisäverokantojen prosenttiyksikön nostoa tälle vuodelle Lehtinen puolustaa. Valtiovarainministeriön mukaan korotus lisää valtion verotuloja vuodessa 820 miljoonalla eurolla.

Ostovoiman voi oikaista

Palkansaajien ostovoiman liitto arvioi laskevan tänä vuonna puoli prosenttia. Ensi vuonna se voi supistua entisestään, jos veroja edelleen kiristetään.

”Nyt uhkana on pahimmillaan syvenevä negatiivinen kierre, jossa yhdistyvät vuosi vuodelta kiristyvä palkkaverotus, heikkenevä kilpailukyky ja hiipuva ostovoima palkkojen nimelliskorotuksista huolimatta”, Lehtinen sanoi.

Hallitus ja työmarkkinajärjestöt eivät ole hänen mukaansa onnistuneet turvaamaan palkansaajien ostovoiman kasvua. Kokonaisuus ei toimi.

Ostovoiman lasku voidaan liiton laskelmien mukaan pysäyttää, vaikka palkankorotukset jäisivät maltillisiksi.

Näin käy, jos verotus pysyy ensi vuonna tämän vuoden tasolla ja palkat nousevat 1,8 prosenttia. Maltilliset palkankorotukset hillitsevät inflaatiota.

Palkkamaltista Suomessa yhteisymmärrys

Lehtinen arvioi, että valtiontalouden lisäsopeutusta tarvitaan melko maltillisesti, 0–1 miljardia euroa, kun lähtökohtana on hallituksen aiemmin linjaama valtion velan kansantuoteosuuden kasvun taittaminen vaalikauden aikana.

”Olemme aika lähellä velkasuhteen taittamista.”

Hallitusneuvotteluissa puolueet sopivat 50-50-periaatteesta: julkista taloutta sopeutetaan sekä valtion menoista säästämällä että verotusta kiristämällä.

Keskusliiton mukaan lisäsopeutus pitää tehdä valtion menoista säästämällä. Verotusta ei tule kiristää yleisesti.

Lehtinen näkee, että jonkinlaisesta palkkamaltista on tällä hetkellä Suomessa konsensus. Hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen ”kuurupiilosta ja kyttäyksestä” pitäisi nyt hänen mielestään päästä eteenpäin, konkretiaan.

PAULA TAIPALE

Arvio ostovoiman kehityksestä vuonna 2014

Laskelman palkka on laskettu keskituloisen palkansaajan kuukausipalkan mukaan

Vaihtoehto	Palkat, %	Hinnat, %	Tulovero, %-yks.	Ostovoima, %
Jatketaan samaa rataa 1)	+2,5	+2,0	31,1	–0,5
Palkkojen nollalinja 2)	+0,5	+1,2	30,8	–1,2
Palkka- ja veromalttia 3)	+1,8	+1,7	30,5	+0,1

Valtiovarainministeriö ja Suomen Pankki arvioivat tuoreissa suhdanne-ennusteissaan palkkojen nousevan ensi vuonna 2,5 prosenttia. Hintojen valtiovarainministeriö arvioi nousevan 2,1 prosenttia ja Suomen Pankki 1,8 prosenttia.

1) Hallitus jatkaa ansiotuloverotuksen kiristämistä, kuten se on aiemmin linjannut. Palkat ja hinnat nousevat ennusteiden mukaisesti.

2) Verotuksen kiristäminen jatkuu aiempien linjausten mukaisesti ja hitaampi ansiotason nousu hillitsee inflaatiota.

3) Verotus pysyy 2013 tasolla ja hitaampi ansiotason nousu hillitsee inflaatiota.

Lähde: Veronmaksajien keskusliitto

Tuloverotus vaikuttaa yrittäjiin melko vähän

Yrittäjien tuloverotuksen alentaminen kasvattaa yritteliäisyyttä, mutta vaikutus on melko pieni, asiaa tutkineet erityistutkija **Tuomas Kosonen** ja tutkija **Jarkko Harju** VATT:ista kertovat.

Tulosten perusteella yrittäjien tuloverotuksen keventäminen kymmenellä prosentilla johtaa 1,5 prosentin liikevaihdon kasvuun.

Taloudellisen aktiivisuuden lisääntyminen johti omistajien tulojen kasvuun, mutta investoinnit tai uuden työvoiman palkkaaminen eivät lisääntyneet.

VATT:n mukaan veromuutoksen vaikutus on niin pieni, ettei kaikille pienyrittäjille ole kannattavaa tarjota voimakkaita verokannustimia.

JOUKO KYYTSÖNEN

PÄIVÄN KYSYMYS

Yksi nuhainen niistokerta tuottaa nenäliinaan korkeintaan kolme millilitraa räkää.

Paljonko räkää voi erittyä päivässä?

Mistä räkä tulee, Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opetusdekaani Anne Pitkäranta?

Räkä on elimistön, nenän ja nenänielun limakalvojen puolustusreaktioiden tuotetta. Nuhan alkuvaiheessa eritteen määrää lisää aivastusrefleksi.

Mitä räkä tarkemmin oikein on?

Se on monimutkainen sekoitus valkosoluja, välittäjäaineita ja nenän limakalvojen rauhaseritettä.

Mitä väri kertoo?

Nuhaeritteen väri vaihtelee nuhan alun kirkkaasta vetisestä eritteestä pidempään kestäneen nuhan keltaiseen ja vihreään eritteen väriin. Tietyissä veren immuunipuolustukseen tarvittavissa valkosoluissa on niin sanottuja atsurofiilisia jyväsiä, jotka aikaansaavat eritteen värin. Mitä enemmän näitä valkosoluja tulehduksen edetessä kertyy, sitä värikkäämmäksi räkä muuttuu.

Paljonko sitä voi päivässä pahimmillaan erittyä?

On arvioitu, että yhden nuhaisen niistokerran per nenäkäytävä aikana on mahdollista saada niistetyksi 1,5 millilitraa per poskiontelo. Aikuisen poskiontelo on tilavuudeltaan 20–30 milliä. Limaa erittyy aikuisella normaalisti noin 1,5 litraa päivässä, mutta nuhassa eritteen määrä voi nousta huomattavastikin.

Voiko pää kirjaimellisesti olla täynnä räkää?

Pää sinänsä ei voi olla täynnä räkää, mutta sivuontelot, erityisesti seulalokerot ja poskiontelot, voivat täyttyä eritteestä. Seulalokerot ovat nuhassa käytännössä aina liman täyttämät, erityisesti lapsilla. Voimakkaan tulehduksen yhteydessä myös otsaontelot voivat täyttyä.

Pääseekö räkä nenästä korviin?

Nenällä ja korvilla on yhteys nenänielun kautta. Nenäkäytävät ja korvatorvet avautuvat nenänieluun. Lapsilla nuha leviää helpommin välikorviin johtuen korvatorvien asennosta. Aikuisilla puolestaan nuha leviää helpommin poskionteloihin poskionteloiden aukkojen asennon takia.

STINA HAASO

> Lapsilla nuha leviää helpommin välikorviin johtuen korvatorvien asennosta.«
>
> **ANNE PITKÄRANTA**

Arvonlisäveron korotus haastavaa lisätä palveluihin

KONTIOLAHTI (MT)

”Ei arvonlisäveron korotus yhdellä prosenttiyksiköllä ole vain tulonsiirtoa valtiolle. Korotus on helppo lisätä tuotteisiin, mutta palveluihin sen lisääminen ei olekaan niin yksinkertaista”, sanoo kontiolahtelaisen parturi-kampaamo Helin yrittäjä **Hanna Pikkarainen**.

Vuoden 2012 alusta parturikampaamoiden arvonlisävero nousi 14 prosenttiyksiköllä 9 prosentista 23 prosenttiin.

”Se oli iso juttu ja tiukensi taloutta. Ei yksi prosenttiyksikkö tunnu siihen verrattuna oikein miltään.”

Parturi-kampaamo Helin toinen yrittäjä **Heli Härmä-Hodzic** kertoo, että hinnoittelu on muutenkin haastavaa palvelualalla.

”Hinnoittelun pitäisi olla kohtuullista ja reilua. Pitäisi osata arvioida oman työn arvo, eikä pitäisi aliarvostaa itseään.”

Sekä Härmä-Hodzic että Pikkarainen moittivat niin sanottuja kotitekijöitä eli verottomasti töitä tekeviä parturi-kampaajia. ”He polkevat hintoja.”

Erilaisten hius- ja kauneudenhoitoalan palveluiden tarjoaminen on nykyään helppo myös internetin ansiosta. Tarvittavia tuotteita ja välineitä on helposti saatavilla.

”Kun minä olen tullut alalle, on toiminimi ollut edellytys ammattituotteiden ostamiselle”, muistelee Härmä-Hodzic.

Palkankorotuksista parturikampaajat vain haaveilevat.

Hintoja ei juuri kysellä

Asiakkaisiin arvonlisäveron korotus yhdellä prosenttiyksiköllä ei vaikuta. Torstaiaamulla parturi-kampaamo Helin ovesta astelivat **Irma Riekkinen** sekä **Elma Seutu**.

Molemmat naiset totesivat, että korotus ei vaikuta palveluiden tai ostosten tekemiseen. ”Rahaa ei kulu muutenkaan kuin tarpeelliseen”, totesi Riekkinen.

Seutu oli ehtinyt huomata korotuksen nostaneen sekä nuohoojan että siivoojan hintoja.

Parturi-kampaamo Helin yrittäjät ovat olleet alalla runsaat kymmenen vuotta. Heidän kokemuksen mukaan tiukempi taloustilanne korkeintaan pidentää asiakkaiden käyntiväliä.

”Hintoja kysellään korkeintaan puhelimessa, kun varataan aikoja. Kun on istuttu kampaamoon tuoliin, ei hintoja enää kysellä”, kertoo Pikkarainen.

Hän on myös kosmetologi ja tarjoaa kauneushoitopalveluita.

”Se on ilmeisesti sellainen palvelu, josta sitten tingitään, jos jostain on tingittävä.”

SARI PENTTINEN

JAAKKO KILPIÄINEN

Heli Härmä-Hodzic (vas.) kertoo hinnoittelun olevan vaikeaa palvelualalla. Irma Riekkinen on ollut saman parturikampaamon asiakas vuodesta 1983.

TALOUDESTA LYHYESTI

Nokia lupailee hyvää tulosta

Matkapuhelinvalmistaja Nokian tulos nousi viimeisellä vuosineljänneksellä ennustettua paremmaksi. Nokia antoi myönteisen tulosvaroituksen.

Tulos on parantunut ennustetusta sekä matka- ja älypuhelimista vastaavassa Devices & Services -liiketoiminnassa että verkkoyhtiö Nokia Siemens Networksissa.

EKP piti koron ennallaan

Euroopan keskuspankki EKP pitää rahamarkkinoiden ohjauskoron ennallaan 0,75 prosentissa. EKP laski ohjauskorkonsa nykytasolle viime vuoden heinäkuussa. Finanssikriisin ja euroalueen velkakriisin takia keskuspankin ohjauskorko on historiallisen alhainen.

Elintarvikkeet yhä ennätyshinnoissa

Elintarvikkeiden maailmanmarkkinahinnat laskivat viime vuonna keskimäärin seitsemän prosenttia edellisvuoden ennätystasolta, kertoo markkinahintoja seuraava FAO.

Laskusta huolimatta hinnat ovat poikkeuksellisen korkeita.

Irlannin ministeri uskoo cap-sopuun

BRYSSEL (MT)

EU:n puheenjohtajamaana vuoden vaihteessa aloittaneen Irlannin maatalousministeri **Simon Coveney** uskoo jäsenmaiden pääsevän yhteisymmärrykseen EU:n maatalouspolitiikan uudistuksesta kesäkuuhun mennessä.

”Jos sopua ei tänä keväänä synny, sitä on erittäin vaikea saada aikaan myöhemminkään”, Coveney sanoo Vieuws-verkkolehden haastattelussa.

Uudistuksen käsittelyä on hidastanut se, että ensimmäistä kertaa Euroopan parlamentti on maatalousasioissa tasaveroinen lainsäätäjä jäsenmaiden kanssa. Itse aikaisemmin meppinä toiminut Coveney aikookin keskittyä sovun hieromiseen europarlamentin ja jäsenmaiden kesken.

Hän myöntää haastattelussa, että parhaassakin tapauksessa uudistuksen lopullinen toimeenpano lykkääntyy alkuperäisestä tavoitteesta eli ensi vuoden alusta.

Coveneyn mukaan Irlanti puolustaa vahvaa maatalousbudjettia jäsenmaiden välisissä rahoituskehysneuvotteluissa, vaikka leikkaukset näyttävät todennäköisiltä.

> Jos sopua ei tänä keväänä synny, sitä on erittäin vaikea saada aikaan myöhemminkään.«
>
> **SIMON COVENEY**

Lopullinen päätös kesäkuussa

Seuraava etappi cap-uudistuksen etenemisessä on jo parin viikon päästä, kun Euroopan parlamentin maatalousvaliokunta äänestää uudistusesityksistä.

Helmikuun 7.–8. taas on seuraava huippukokous, jossa EU-maat yrittävät päästä sopuun unionin tulevista rahoituskehyksistä.

Maaliskuussa Euroopan parlamentin täysistunnon pitäisi vielä äänestää maatalousvaliokunnan kannoista.

Lopullisen päätöksen uudistuksesta odotetaan syntyvän kesäkuussa Luxemburgissa pidettävässä EU:n maatalousministerien kokouksessa.

NIKLAS HOLMBERG

Lainakatto hillitsisi velkoja mutta nostaisi asuntojen vuokria

Lainakatto vakauttaisi asuntomarkkinoita ja jarruttaisi ylivelkaantumista. Vuokra-asumista ja vuokria se lisäisi entisestään varsinkin pääkaupunkiseudulla.

Pellervon taloustutkimus PTT analysoi lainakattoa asuntomarkkinakatsauksensa yhteydessä. Ministeri **Antti Tanskanen** työryhmineen esitti lainakaton käyttöönottoa syksyllä.

Valtiovarainministeriön osastopäällikkö **Pentti Pikkarainen** ennustaa, että lainakatosta säädetään Suomessa ensi vuoden alusta.

Lainakattoa valmistellaan osana luottolaitoslain uudistusta. Hallitus keskustelee siitä lähiaikoina ennen kuin lakiesitys etenee eduskuntaan.

Kevytversiota suositetaan

PTT:n tutkimusjohtaja **Markus Lahtinen** suosittaa pankin lainoitukseen kevyttä 90 tai 95 prosentin lainakattoa asunnon hinnasta.

”Kiinteä 85 prosentin lainakatto pysäyttäisi asuntomarkkinat tässä taloustilanteessa Suomessa”, Lahtinen arvioi.

PENTTI VÄNSKÄ

Lainakatto pitäisi myytävien asuntojen hinnat kurissa.

Tanskasen työryhmä ehdotti Finanssivalvonnan johtokunnalle oikeutta määrätä 80–100 prosentin lainakatto. Ruotsissa sovelletaan 85:tä prosenttia.

Lahtisen mielestä lainakatosta ei saa tehdä liian tiukkaa Ruotsin malliin. Siellä se on kiinteä. Muutoksia pitää samaten harkita tarkkaan.

”Asuntomarkkinat häiriintyvät, jos lainakattoa säädetään koko ajan.”

Lainakatto voi hillitä kotitalouksien velkaantumista ja asuntojen hintoja. Tätä saatiin aikaan Ruotsissa, jossa lainakatto säädettiin vuoden 2010 lopussa.

Ruotsissa otetaan selvästi pidempiä asuntolainoja kuin Suomessa. Varallisuutta länsinaapurissa on kertynyt selvästi enemmän kuin täällä. ”Täällä on vähän vanhempia auttamassa nuoria ensiasuntoon.”

Vuokrat kallistuvat asuntoja enemmän

Ensiasunnon ostajia saattaa jäädä pois asuntomarkkinoilta lainakaton takia. Kysyntä kasvaa edullisten hintojen alueilla. Sosiaalinen eriarvoisuus lisääntyy. ”Asumisoikeusasuntoihin ja vuokralle kysyntä lisääntyy.”

PTT:ssä ihmetellään hieman vuokrien huimaa nousua, sillä omistusasuminen on neljättä vuotta selvästi halvempaa vuokra-asumiseen verrattuna.

Työttömyyden lisääntyminen ja taloustilanteen heikkeneminen saavat ihmiset varovaisiksi. He menevät mieluummin vuokralle kuin ottavat suuren asuntolainan riskit.

PTT ennustaa 3,5 prosentin nousua asuntojen vuokrissa tänä vuonna. Asunnot kallistuvat keskimäärin puolitoista prosenttia. Omakotitalot halpenivat loppuvuodesta.

Alueelliset erot näyttävät suurilta asuntojen hintakehityksessä. Oulun seudulla hinnat pysyvät ennallaan. Pääkaupunkiseudulla asunnot kallistuvat 2,5 prosenttia.

Lahtinen kaipaa kunnilta lisää kaavoitusta ja tonttimaan hankintaa, jotta asuntopolitiikassa onnistutaan. Vuokra-asuntoja tarvitaan selvästi lisää.

JUHANI VIITALA

EU-komissio valmistelee luomuuudistusta

BRYSSEL (MT)

EU-komissio aikoo esittää tämän vuoden aikana luomutuotantoon liittyvän lainsäädännön uudistamista.

Lähiaikoina komissio käynnistää avoimen kuulemisen luomualan kehittämistarpeista. Kuuleminen on avoin kaikille kansalaisille, mutta kommentteja kaivataan erityisesti luomualan toimijoilta.

Lopulliset päätökset uudesta luomulainsäädännöstä venyvät todennäköisesti seuraavien, vuonna 2014 pidettävien eurovaalien jälkeiseen aikaan.

MT